

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMANE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ.
Strada Iuliu Maniu Nr. 36

APARE ODATĂ PE SAPTĂMÂNĂ
Abonament: 150 Lei la an.

Redactor responsabil:
Dr. SEBASTIAN STANCA
Teleten 13-74

Propagandă religioasă morală.

Societatea ort. a femeilor din Cluj.
Institutul teologic.

Dela centrul eparhiei noastre a pornit în vremea din urmă o vie și intensă acțiune de propagandă religioasă, morală și culturală. Grijă pentru edificarea sufletească a societății noastre, care preocupă pe toți oamenii de bine, a dat naștere acestei inițiative, pentru răspândirea luminei și susținerea credinței strămoșești în filii și credincioșii bisericii noastre.

Deoparte stă filiala din Cluj a Societății ortodoxe naționale a femeilor române sub conducerea înțeleaptă a harnicei prezidente, doamna prof. Elena Popescu-Voitești. De altă parte profesorii Institutului nostru teologic cu: elevii acestui institut.

Societatea femeilor ortodoxe din Cluj a aranjat un ciclu de conferințe din domeniul problemelor de educație sufletească. La aceste conferințe și-au oferit prețiosul concurs profesorii universitari: Dr. Ion Lupas, Vladimir Ghidionescu, P. Grimm, Ștefănescu Goanga, Gh. Bogdan Duică, Dr. Victor Stanciu. Conferințele au început în Dumineca brânzii din acest post și se țin tot a doua Duminecă din postul Paștilor în edificiul Universității din Cluj.

În Dumineca brânzii a vorbit d. prof. univ. Dr. Ion Lupas despre „Reforma care ne trebuie”. Ca om erudit și preot, într-o frumoasă cuvântare ținută în colorit bisericesc a dezvoltat principiile în temeiul cărora e necesar să se reformeze viața societății noastre, și aceasta e reforma sufletească după principiile evangheliei lui Hristos. Aceasta e singura cale ce poate duce neamul și țara la progres în toate direcțiunile.

În Dumineca a doua din post a vorbit d. pro-

fesor Vladimir Ghidionescu despre „Psihologia religioasă”. Cu cunoscuta competență în materia de psihologie și pedagogie, conferențiarul a dezvoltat această problemă cu o claritate deosebită dovedind că religia este inerentă sufletului omenesc ca o necesitate indispensabilă pentru fiecare om.

Amândouă conferințele au fost ascultate de un public mare și ales din societatea Clujului, în frunte cu P. S. S. episcopul nostru Nicolae. La conferința cea dintâi a asistat și d. Ministru de Cuite Alecsandru Lapעדату. Sala arhiplină de ascultători a răsplătit cu aplauze furtunoase pe conferențieri.

Aceste conferințe se vor continua regulat tot a doua Duminecă și asistența mare a publicului precum și bunăvoința dlor profesori universitari dovedesc, că acțiunea pornită de comitetul Societății acesteia răspunde unei necesități actuale, care va aduce roade bune.

În legătură cu aceasta amintim, că acest comitet la inițiativa doamnei prezidente a înzestrat biserica noastră cu unele decoruri noi, iar pentru ziua de Duminecă după Dumineca Tomii, pregătește un mare festival în Teatrul Național în favorul Catedralei noastre din Cluj.

Indemnați de aceeași dragoste pentru binele bisericii și a neamului, profesorii și elevii Institutului nostru teologic și urmașii sfaturilor binevoitoare și cu binecuvântarea P. S. S. episcopului nostru au organizat un ciclu de conferințe religioase în satele din jurul Clujului pentru Duminecele postului mare. Cea dintâi s'a ținut în Dumineca lăsatului de brânză în parohia noastră Apahida. Profesorii și elevii au asistat la serviciul divin, unde corul teologilor a cântat în cursul sf. Liturghii, sub conducerea elevului Ion Delu. Dl prof. Dr. Andrei Buzdug a rostit o frumoasă predică emoționând până la lacrimi pe ascultători.

După masă s'a întrunit întreg poporul în sala școlii de stat la conferință.

După ce preotul local salută cu cuvinte călduroase noii veniți, presedintele soc. T. Ciurus prin cuvântul de deschidere lămurește frumosul scop religios și cultural pe care-l urmărește. Di prof. Dr. A. Buzdug a ținut o conferință despre „Insemnătatea meseriilor”, scoțând în relief însemnătatea și foloasele binefăcătoare ce le aduc îmbrățișarea meseriilor. Prin expunerea clară și exemplele intuitive descrise atrăgător, a avut darul să trezească în popor interes pentru această problemă.

A urmat a doua conferință despre „Portul nostru românesc” rostită de G. Stan a. III teol. dovedind că acest factor al românismului e tot așa de necesar ca și dulcea noastră limbă românească.

Poeziile declamate cu multă căldură de T. Ciurus a. II teol. și M. Fodorean a. I teol.; apoi cântările „Psalm 100”, „Cucule peană galbănă”, „Vino lele...” și „Iată ziua triumfală” bine executate de corul soc., au format partea artistică a programului lăsând în sufletele ascultătorilor deplină mulțumire.

În urmă mulțumind pentru dragostea arătată acestei conferințe, v.-președ. M. Grecu face un călduros apel de a transmite în faptă povețele și îndemmurile auzite. S'au împărțit apoi tuturor ștutorilor de carte, un mare număr de exemplare din „Cultura Poporului”.

În Dumineca a doua din post s'a făcut a doua deplasare în comuna Bontida. Și aici s'a săvârșit serviciul divin la care a cântat corul teologilor. Atât la serviciul divin în biserică, precum și la ședința festivă de după masă s'a adunat tot poporul din sat, cu mic cu mare. A predicat d. prof. Dr. Andrei Burdug despre profetii mincinoși ai zilelor noastre. La ședința de după masă preotul Gherman a arătat rostul acestei propagande, elevul T. Ciurus a rostit o cuvântare ocazională. Prof. Dr. A. Buzdug a ținut o conferință despre „Relele ce le aduc judecățile”. Elevul Mihai Grecu cl. III a ținut o conferință despre educația religioasă a copiilor. S'au declamat poezia „Trei Doamne” de către I. Dumitrescu cl. II și „Doina” de Alecsandri cu acompaniament de flaut. A declamat N. Radu cl. I, iar acompaniamentul susținut de I. Todor cl. I. Corul sub conducerea elevului I. Delu a executat cântările „Tatăl nostru”, „Tot ți-am

zis”. „Ști mândro”, „Vino lele”, „Cât de mărit”. Serbarea s'a încheiat cu „Iată ziua triumfală”. Poporul a rămas deosebit de impresionat de această serbare înălțătoare.

Toate spesele împreunate cu aceste deplasări le supoartă P. S. S. episcopul nostru din mijloacele proprii. Preoții noștri și intelectualii de pe sate și-au dat tot concursul pentru reușită.

În împrejurările de azi, când toată lumea se plânge de moravurile subrede cari au copleșit toată viața publică, pornirile Societății ortodoxe din Cluj și ale Institutului nostru teologic dau o deplină mărturie că munca lor este de cea mai mare importanță. Noi simțim satisfacție și mulțumire sufletească deosebită, câtă vreme aceste acțiuni s'au pornit sub aripile bisericii noastre și sunt chemate să dea o contribuție prețioasă pentru refacerea și edificarea temelilor pe cari se va zidi viitorul acestei țări.

Suntem convinși că începutul bun se va continua, se va desvolta și va afla imitatori și în alte părți pentru că astfel vântul de purificare și înnoire să bată, cu putere din toate părțile spre binele și fericirea patriei și a neamului și spre mulțumirea sufletească a tuturor celor ce își dau contribuția pentru un scop mare și ideal.

Predică la Bunavestire.

Fie mie după cuvântul tău
(Luca 1, 38).

Dumnezeu văzând mizeria și nenorocirea ce apasă neamul omenesc, rățăcit de la calea adevărului și a credinței, prin nemărginita lui bunătațe — ca adevăratul nostru Părinte — ce în totdeauna a arătat-o celor neputincioși, sosind plinirea vremii, deschide calea mântuirii hotărâtă din eternitate. Prin voia lui Dumnezeu și credința sufletului curat a fecioarei Maria, se întrupează Fiul lui Dumnezeu, Mântuitorul lumii.

Iubiți creștini,

Azi serbăm acea zi mare, când cuvântul lui Dumnezeu prin glasul îngerului vestește Preacuratei Maria, că Domnul a ales-o pe dânsa să dea naștere Dumnezeului — om și omului Dumnezeu.

Din sf. evanghelie ce s'a cetit azi, ați putut vedea, cu câtă mirare și cu câtă umilință fecioara Maria primește această veste. Ea nu în-

telege, cum poate să zămislească pe Isus Hristos, deoarece dânsa e fecioară și nu știe nimic de lumea acesta. Dar cu toate aceste, fecioara Maria își pune toată încrederea în voia omului și primește solia de sus prin cuvintele: „*fie mie după cuvântul tău*”.

Cât adevăr zace în aceste cuvinte ale fecioarei Maria?! Ce puțin putem noi cunoaște din tainele lumii și vieții. Noi credem că cu puterea rațiunii noastre ne putem explica întregul conex al lumii și vieții. Dar vai, ce puțin putem noi cuprinde și explica cu acest aparat al rațiunii noastre, ce pare atât de perfect. Încrederea în forța propriei noastre rațiuni, a făcut pe atât de bărbați de știință și filosofie, să creadă că tainele acestei lumi și vieți, pot să fie tâlmăcite numai cu ajutorul rațiunii. Nu e mai puțin adevărat și nici nu voiesc a abstrage din valoarea acestei încrederi — ce trebuie să o avem cu toți — în puterea creatoare și călăuzitoare spre lumină a spiritului omenesc. Tainele lumii și vieții sunt multe și adânci. Cu încrederea în aceste forțe ale spiritului omenesc putem pătrunde și ne putem explica o mică parte din ele, dar vai, mulțimea mare a misterului, ne este, și va rămâne poate pe veci, de nepătruns.

Istoria culturii omenesti ne arată, că cei care s'a putut smulge din tainele lumii și vieții, s'a putut realiza tocmai prin această încredere, ce a avut omenirea în forțele acestui spirit, căci numai această credință în puterea creatoare a geniului omenesc a făcut pe acei bărbați ai științei și filosofiei să muncească din toate puterile lor, spre a ne pune în lumina zilei aceia ce noi azi cunoaștem. Nu e mai puțin adevărat, că din ce acești bărbați au pătruns mai adânc în taina problemelor și au voit să ne explice și să ne deie un tablou mai viu asupra scopului și valorii adevărate ale lumii și vieții, zic, din ce au pătruns mai adânc, tot mai mult s'au convins, cât de minunate sunt lucrurile Domnului și din aceste cât de puține pot fi cuprinse de rațiunea noastră, precum zice sf. Scriptură: „*Cât de minunate sunt lucrurile tale Doamne, toate intru înțelepciune le-ai făcut*”.

Acești bărbați în goana lor după pătrunderea și găsirea adevărului, — înțeleg pe aceia care din sentimentul curat pentru valoarea în sine a adevărului — au pribegit pe aceste căi, căci nu mai aceia au fost și sunt adevărații bărbați ai științei și filosofiei, căci precum reiese din însuși

cuvântul grecesc „filosofia”, care ce înseamnă altceva, decât iubitor de înțelepciune; pe aceștia îi înțelegeau; aceștia au fost și sunt adevărații filozofi, cari nu urmăresc altceva prin cercetările lor, decât căutarea și iubirea adevărului curat și desinteresat.

Acest frumos și curat avânt al spiritului omenesc, încrezător în propria lui forță creatoare, e vrednic de toată lauda și e chiar necesar oricărui progres de cultură și civilizație superioară. Prin el s'au ridicat popoarele mari de cultură, ce le întâlnim în mersul istoriei. Până aci credința religioasă îmbrățișează și emană pează năzuința de înălțare a geniului omenesc, până când această năzuință a spiritului omenesc tinde numai spre adevărul curat și desinteresat servește la propășirea culturală a omeniri. Credința religioasă, nu stă în contradicție — cum pare unui spirit superficial — cu credința și încrederea în propriile noastre forțe omenesti, cu alte cuvinte, cu scopurile urmărite de adevărata știință. Din contră, credința religioasă îi dă *acesteia* avânturi tot mai înalte și spre pătrunderi tot mai profunde. Credința și știința nu se esclud, ci se întregesc. Și întâi fără credință e *orbă*. Ea nu-și găsește rostul în această lume. Rostul și adevărata valoare a științei ne-o dă *credința*. Această dovadă, iubiti creștini, o găsim tot la marile figuri, cari au reprezentat și reprezintă adevărata știință. Aceștia toți, din ce au pătruns mai adânc tainele științei, tot mai mult s'au convins de puținul ce noi putem cuprinde cu rațiunea noastră *în universul cuprins*, și tot mai mult s'au căutat refugiu, unii mai curând, alții mai târziu la tainele credinței religioase, precum zice psalmistul: „*Calea adevărului am ales Doamne și judecățile tale n'am uitat*”. (Ps. 118).

Acest refugiu nu înseamnă, niciodată, o înălțare a ființei noastre omenesti și nu înseamnă, că dacă noi nu putem cuprinde deodată și nu putem înțelege întru toate problemele existenței și vieții, ca implorând credința *Aceluia*, ce însuși ne-a înzestrat cu această ființă, ce noi o purtăm în noi, am face un act de umilire. Căci ce umilire e acela, a unui copil bun și cu sentimente curate, când se întoarce la tatăl său, implorându-l ajutor?

Acest ajutor l-a primit și-l primim continuu dela bunul nostru Părinte ceresc, chiar și atunci, când noi de multe ori nu-l vedem și nu-l

înțelegem. Căci precum spune Foerster: „mântuirea numai prin propriile tale forțe e un vis de utopii a acelor, ce nu cunosc ființa omenească. Idealul personalității moderne, nu e altceva, decât un reflex al acelor stări haotice ale sufletului omenesc, ce nu pot face încă deosebire între spirit și materie și aceasta a dus cultura modernă la fiasco politice realiste, al filozofiei realiste și etice puterii”. Pe toate aceste însă, le-a biruit și le va birui etica creștină, etica iubirii. Intemeietorul ei zice: „Iंद्रăzniți, eu am biruit lumea”. (Ev. Ioan 16, 33).

Dar nu e nevoie — iubiți creștini — pentru fundarea acestuia adevăr, să mergem așa de departe, căci îl găsim atât de plastic în istoria neamului nostru. Ce alte forțe ne-au călăuzit în decursul veacurilor și ne-au dus acolo, unde suntem astăzi, să ne vedem visul nostru național realizat? Nu credința în dreapta și justa noastră cauză a fost aceea ce a alimentat veacuri dearândul și a făcut să crească ca un uragan propriile noastre forțe prin care am realizat, ceiace am realizat? Nu credința a fost aceea, care a dat tăria morală acelor sute de mii de fii ai neamului cari s'au jertfit pe altarul țării noastre? Dar unde mai găsim un popor la care în toate năzuințele lui să aflăm o mai perfectă armonie între credința de neam, — sub care înțeleg și încrederea în forțele creatoare ale acestui neam — și credința în Dumnezeu? Armonia cea mai frumoasă între aceste două credințe este sintetizată în sufletul neamului nostru. Cât de frumos și-o exprimă aceasta țărâna noastră, când îl întrebi, de ce leve ești? Iar el cu atâta mândrie îți răspunde: *de legea românească*. Grație acestei sinteze, ce poate în mod inconștient trăiește în sufletul neamului nostru, am creat România de azi.

Iacă un argument de frumoasă armonie ce există și trebuie să existe între năzuințele individuale și credința creatoare de ideale și dătoare de forțe a creștinismului.

Dar oare trebuie, iubiți creștini, să ne oprim aici? Realizându-ne idealul să ne culcăm pe laurii trecutului?

Cangrena morală socială cu toate manifestările ei materialiste, egoiste, ce bântuie neamurile lumii și în mare parte chiar și societatea noastră de azi, ce cu drept cuvânt trebuie să o recunoaștem, și nu e permis a o ascunde, căci ascunzând boala nu am sanată-o, ci ea merge

tot înainte, creându-și drumuri tot tot mai adânci și tot tot mai profund firele vitale ale organismului nostru social. În această situație nu putem sta cu brațele încrucișate, căci diștrugerea va merge tot mai departe, boala organismului social se va tot agrava și tot ce am câștigat va dispăre la proxima adiere de vânt, ca o clădire zidită pe nisip.

De aceea, datoria noastră a tuturor este, să cultivăm și să întărim din nou acele forțe dătoare de viață, cari prin pribegia vremurilor ne-au înălțat până aci. Credința în forțele noastre proprii, împreunate cu o muncă serioasă și perpetuă și încoronate de credința în Dumnezeu. Numai prin credința în eficacitatea acestei munci serioase și desinteresate, potrivit cu puterile de muncă, fie ele în domeniul intelectual, sau în domeniul muncii manuale, iar deasupra ambelor să planeze credința în Dumnezeu, vom putea scăpa de dezastru organismul nostru național, câștigat din atâta trudă și jertfă.

Să creăm din nou armonia între viața națională și viața religioasă, căci — trebuie să recunoaștem, — ambele au slăbit foarte mult. Generația de azi tratează aceste mari forțe ale neamului cu prea multă ușurătate și nu voim să cadă asupra noastră, blestemul societății de mâine, căci n'm știut să păstrăm și să întărim cele mai scumpe comori ale neamului.

Atunci, când vom ști să păstrăm și să întărim acea credință în forțele noastre proprii, împreunate cu munca serioasă, perpetuă și desinteresată și aceasta încununată de credința în Dumnezeu, cu inima curată și împăcată că ne-am făcut datoria, vom putea zice împreună cu fecioara Maria: „fie nouă după cuvântul tău”. Amin.

Dr. A. Buzdug.

Cataloagele Iezuiților.

Mântuitorul observând slăbiciunile omenesti: de a învinovați pe altul pentru întrelăsarea sau săvârșirea unei fapte bune sau condamnabile, și altele multe, cari toate își au obârșia în firea slabă a omului, Mântuitorul nici când nu s'a acomodat acestor slăbiciuni. În cele mai multe cazuri, Mântuitorul, nici nu-i ispitea pe oameni, pentrucă făfă să-i întrebe pe dânsii le cunoștea atât plângerile lor cât și răutatea lor, ci cunoscându-le sufletul îi învăța pe ei.

Din evanghelie se observă cu multă claritate că Mântuitorul s'a folosit totdeauna de preciziunea lui: da sau ba; a zăgrăvit numai în două culori: alb ori negru, așa încât n'a lăsat pe nimeni într'o stare dubie. Dovadă cazul ucenicului care chemat să-l urmeze pe Mântuitorul, se scuza că, mai întâi are să-l îngroape pe tatăl său, iar Isus i-a răspuns: vino după mine, și lasă morții să-și îngroape pe morții lor. De asemenea respingând jurământul a zis, să fie cuvintele voastre: așa, așa; sau nu, nu. Ceeace este mai mult dela diavolul este.

Fariseii răstălmăceau legea și o falsificau prin interpretări tendențioase, astfel comiteau multe fărădelegi, împotriva cărora s'a ridicat Mântuitorul și-i muștra zicându-le: Vai vouă fățarnicilor, lăsați cele mai grele ale legii: mila și credința, pe cari ar trebui să le faceți, dar strecurați țînțarul și înghițiți cămila. Mântuitorul a anunțat cu precizie, că legea trebuie împlinită iar nu răstălmăcită. Ca exemplu viu a servit însăși fapta Mântuitorului când de bunăvoie s'a supus răstignirii pentru a împlini legea. Socrate a beut păharul cu veninul ca să nu se împotrivescă legilor Statuului. Apoi câți martiri ai creștinătății nu s'au supus le bunăvoie martirajului numai să fie împlinită legea. Kant zice, legea trebuie împlinită numai fiindcă-i lege. Tagore afirmă că orice lege dacă-i lege trebuie săvârșită, căci în lege găsește omul libertatea și așa legea dela sine impune împlinirea ei.

Cu toate acestea, iezuiții s'au înletnicit mereu în continuarea operei practicate de farisei de a răstălmăci poruncile, de a schimonosi legea prin diferite interpretări și de a-i da un alt colorit, acomodându-se slăbiciunilor omenesti sau a trece într'un rigorism extrem cu privire la judecarea faptelor. Astfel iezuiții, începură a se îndoii de perfecțiunea legilor și de validitatea lor și de a se folosi de ele ca de niște mijloace ce duc spre un scop anumit. Trăgând la îndoială obligativitatea legilor, căutau mulțime de motive pentru întrelăsarea faptelor sau săvârșirea lor, urmând astfel cuvintele scolasticilor în fruntea cărora stătea s. Thoma de Aquino, care în opul său spunea: „legea este ca și o măsură; iar măsura trebuie să fie absolut sigură”. Prin urmare aflarea siguranței, și a stabili că o faptă e permisă sau nepermisă i-a îndemnat pe mulți iezuiți la stabilirea așa numitului probabilism, ce ocupă un loc de frunte

în morala catolicilor. Și ca să aibă un răsunet și mai puternic, probabilismul s'a ridicat la sistem de cătră Bartolomeus Medina la 1577. Acest sistem a fost apoi impus tuturor ordurilor călugărești, cari, ca să nu-și pericliteze existența, îl primiră precum li-s'a dat și a fost și aplicat în scaunele de mărturisire.

Acest probabilism pe care W. Herrmann îl numește inconștiență fundamentală, n'a avut o feroacitate durată, ceiace îi dovedește pe deplin incorectitatea, ci din sec. 17-lea începând a fost condamnat cu înverșunare, din partea multora, în deosebi din partea lausenșiților, cari făceau reproșuri iezuiților că, întind mai mult spre părerile probabile și nu spre cele drepte și sigure, că iezuiții îndeamnă să lucrăm pe conștiință probabilă, eliminând pe cea sigură, ceiace nu poate produce decât tulburare în conștiința fiecărui om.

Desteptați din această stare nejustificată unii au început să părăsească acest sistem. Între acești se numără Dominicanii.

Iezuiții căutând a evidenția adevăritatea probalismului, printr'un pretins raționament, n'au ezitat a aplica regulele silogismului incorect și a se îngriji de a pune mai întâi premise ce nu pot fi respinse, pentruca să tragă din ele concluziuni legitime. Argumentul silogistic este următorul:

Majora: Legea dubie nu poate obliga pe nime,

Minora: Legea, căreia i-se împotrivesc o părere practică probabilă, e lege dubie;

Concluzia: Așadar legea, căreia i-se opune o părere probabilă, nu obligă pe nime.

Față de acest fel de raționament judecător este sentimentul, care nu lămurește lucruri mincinoase, li el e curat și liniștit în observarea lucrurilor; sentimentul se pronunță simplu, cu umilință, are conștiință de valoarea sa intimă și nu caută a se impune, ci urmărește cu sârguință lucrarea sa.

Într'un timp a intervenit însuși papa în această chestiune. Papa Inocențiu al XI-lea, a dat următorul ordin: „nu este iertat ca în conferirea sacramentelor să urmărim părerea probabilă, neglijând pe cea sigură”. Tot atât de criticabilă e și părerea ilustrului părinte al probabilismului, S. Alfonso M. de S. care a început a face o strictă selecțiune al acestui sistem cu următoarele subîmpărțiri: probalism, antiprobalism,

probaliorism, echiprobabilism și probabilism pur. Din acest labirint însuși Alfonso n'a putut ieși, ci numai așa că adeseori a trebuit să-și schimbe părerile. Aici se potrivește cuvințele lui Harnack care spune că acest ordin al iezuiților spală păcatul prin păcat și toate păcatele de moarte le fac în păcate lesne iertătoare și invers.

În cadrele moralei catolice, acelaș loc de frunte îl ocupă și cazuistica, care ca și probabilismul reduce mult din meritul moralei creștine, înclinând mai mult spre o morală independentă, mai școlastică, înlocuind astfel intuiția omului de a observa, felul de a vedea lucrurile în mărimea lor, și reducând toate faptele omenesti la niste acte pur externe mecanice. Pentruca iezuiții la mărturisire să nu fie molestați de a cerceta fiecare caz în parte săvârșit din partea penitentului și de a fi drepti în judecata lor, au formulat cataloage mari de fapte, unde se cristalizau faptele permise și nepermise, cântărindu-le toate cu probabilismul.

Fiecare își cântărește faptele cu conștiința sa. Suntem datori a urma glasul conștiinței, pentrucă după ap. Pavel tot ceiace nu-i din credință, păcat este. Ce privește alegerea în săvârșirea sau întrelăsarea faptei avem numai două posibilități: ori îndeplinim o lucrare ori o lăsăm, așa că aceste două posibilități eschid orice dubietate. Iar ce privește judecarea faptelor, fiecare om e înzestrat dela Dumnezeu cu sentiment, cu ajutorul căreia să normează viața și nu trebuie să ne luăm refugiul, pentru a hotărî meritul faptei, la cataloage și a căuta ce cuprinde tabela cu privire la cutare și cutare faptă.

Legea e de două feluri: scrisă și nescrisă. Nescrisă e aceia ce e încrestată în sufletul fiecărui om, care te obligă în conștiință, dupăcum mărturiseste și ap. Pavel că, păgânii din fire fac ale legii; iar a doua lege e scrisă și tocmai fiindcă e scrisă trebuie îndeplinită. Prin urmare lege dubie nu există și așa toată teoria probalismului cade dela sine.

De acest soi de cataloage să se păzească biserica ortodoxă de ale introduce în sânul ei, ca nu cumva această plagă a probabilismului și cazuisticii să-și găsească ușța de intrare turburând astfel pacea sufletească a credincioșilor acestei biserici.

V. Șeuleanu.

ORDINAȚIUNI

Nr. 1527. În sinodul nostru eparhial au devenit vacante două cercuri de deputați mireni, cercul Borgoprund prin trecerea dlui Dr. A. Buzdug în cler și cercul Lăpușul unguresc prin renunțarea dlui Octavian Goga, ales în două cercuri. Atragem și pe această cale atenția onoratei preoțimii din respectivele cercuri să observe cu stricteță dispozițiile circulariului, care s'a transpus oficiilor protopopești respective spre distribuire.

***

Urgităm din nou onorata preoțime și oficiile protopopești, care n'au înaintat încă rapoartele anuale cerute de regulamentele în vigoare, să le înainteze imediat la forul competent în vederea sinodului eparhial. În caz contrar cei renitenți vor avea să supoarte consecunțele fără inci o considerare.

No. 5—1925.

COMUNICAT

În baza § 6 din „Regulamentul pentru organizarea despărțămintelor”, în decursul postului sântelor Paști, sunt a se ținea adunările ordinare ale despărțămintelor.

Programa adunării e următoarea:

Ziua I a. m.

1. Te-Deum.
2. Deschiderea adunării prin presedinte.
3. Raport asupra activității pastorale a preoțimii și a cercurilor religioase în 1924.
4. Darea de seamă asupra activității despărțământului în 1924.
5. Constatarea plătirii cotizațiilor pe 1924 și incassarea celor de pe 1925. — Inscrierea de membri noi.
6. Alegerea alor doi delegați, pe lângă președinte, la congresul viitor.
7. Inițiative de organizare pentru promovarea vieții religioase și culturale în cuprinsul despărțământului și pentru propășirea Asociației.
8. Chestiuni oficiale.
9. Prouneri.

După masă și a II-a zi:

Se întocmesc misiuni interne cu mărturisirea și

comunicarea preoților, a profesorilor preoți, a absolvenților de teologie și a funcționarilor bisericești.

Pentru meditația de pregătire înainte de mărturisire recomandăm textul: „De te vei uita la fărâdelegi, Doamne, Doamne cine va suferi”... în legătură cu interpretarea rugăciunii: *Doamne și Stăpânul vieții mele...*; iar pentru meditația dela cuminecare: „Rămâneți întru mine și eu întru voi” (Io. 15, 4). *Cine ne va despărți de dragostea lui Hristos?* (Rom. 8. 35).

P. Cucernicci Părinți, prezidenți ai despărțimintelor vor designa din bună vreme referenți la rapoartele despre activitatea pastorală a preoțimii și a cercurilor religioase. Asemenea se vor designa referenți pentru meditații.

Biroul central al Asociației.

ȘTIRI

ȘTIRE PERSONALĂ. P. S. Sa episcopul nostru Nicolae s'a întors la reședința sa venind dela București unde a luat parte la pertractarea legii de unificare bisericească în comisia senatului.

***

Patriarhia. Consistorul nostru luând act cu deosebită satisfacție de ridicarea I. P. S. mitropolitului primat Miron la rangul de patriarh. din sedința sa plenară a adresat Sanctității sale următoarea telegramă de felicitare:

„Consistorul Eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului, întrunit în sedință plenară la 5 Martie 1925 luând cu legitimă bucurie act de înălțarea bisericii noastre ortodoxe române la rangul de Patriarhie, exprimă adâncul său devotament față de cel dintâi Patriarh al tuturor românilor și roagă pe Atot Puternicul Dumnezeu să-i ajute a aduce la îndeplinire speranțele cari se leagă de viitoarea activitate a Prea Fericitului nostru Patriarh Miron I”.

***

Protopopul Clujului. Consistorul nostru întrunit în sedința plenară la 5 Martie a examinat actul alegerii de protopop al tractului Cluj și a întărit în acest post pe candidatul Nicolae Vasiliu, de prezent profesor în Ciacova. Sperăm că în persoana noului protopop orașul nostru să câștige un element de valoare socială și cultu-

rală, iar tractul și biserica un slujitor harnic și devotat.

***

Episcopia Aradului. Cetim în gazete că la postul vacant de episcop al Aradului sunt cinci candidați: Dr. Ion Stroia, asesor cons. Sibiu; Dr. Vasile Stan, directorul școlii normale din Sibiu; Dr. Andrei Mager, asesor cons. Oradea-Mare; Dr. Gheorghe Comșa, director în Ministerul Cultelor și arhimandritul Iuliu Scriban.

***

Donațiuni. Preotul nostru Ion Suslov din Verșmort a dăruit pe seama catedralei noastre un steag vechiu de metal lucrat cu o artă extraordinară într'un atelier de artă bisericească în Orient.

Parohia Luer a dăruit pe seama bisericilor sărace două rânduri de odăjdii complete și două patrafire. Parohia Filea un rând de odăjdii complete și un patrafir. Parohia Casva un rând de odăjdii și doi prapori. Parohia Reghin un rând de odăjdii complete. Parohia Șieul mare două rânduri de vestminte și un Strasnic vechiu pe seama uuzetului nostru.

***

PREOȚI MILITARI. „Monitorul Oficial” a publicat o listă e zece preoți ortodoxi primiți în cadrele armatei ca preoți militari activi. Pentru regimentele din Transilvania sunt deocamdată numiți: Ion Felea reg. 93 infanterie Arad, Ion Ciuca reg. 83 inf. Cluj, Ion Stoia reg. 94 infanterie Timișoara.

***

Mulțumită publică. La apelul parohiei noastre modeste Ida mare Sanctitatea Sa Patriarhul Miron S'a îndurat prea grațios a ne cinsti un rând frumos de ornate bisericești, un potir cu toate cele necesare, patru candelă, un epitaf și un rând de procovețe. Tot din bunăvoința Sanctității Sale ni-s'a exoperat dela casa bisericii un rând de cărți bisericești. Pentru legatul acestor cărți a contribuit credinciosul nostru cu 1000 lei, din care sumă s'au cumpărat și două feșnice pe prestol.

Cu adâncă venerațiune și umilintă îi aducem mulțumită Sanctității Sale prea bunului nostru stăpân, precum și credinciosului Ion Chira.

Ida-Mare, în 8 Martie 1925.

În numele comitetului:

Protosincol *Stefan Teodorescu*, adm. parohial.

O frumoasă donație. D-l Virgil Cioban, doctor în teologie și medicină a binevoit să doneze pe seama bibliotecii tinerei Societăți Academice Teologice ort. rom. „Credința Ortodoxă” 153 cărți și 89 reviste în valoare de peste 10.000 Lei. Societatea își ține de plăcută datorință să-și exprime și pe această cale sincerile sale mulțumiri pentru acest prea frumos dar.

Sperăm că fapta bună a dlui Dr. Cioban va fi urmată și de alți binevoitori mai ales, că această Societate abia acum e în organizare și are nevoie de ajutorul altora.

Cluj, 16 Martie 1925.

Octavian Nicola
bibliotecar.

Teodor Ciurus
președinte.

La consistoriul nostru sunt depozitate spre desfacere următoarele cărți:

1. Papism și ortodoxism în Ardeal de Dr. G. Ciuhău — — 12.— Lei
2. Români ortodocși și Români uniți de Dr. G. Ciuhău — 10.— Lei
3. Ortodocșia și creștinismul apusean de P. L. Nicodim — — — 8.— Lei
4. Schisma Românească sau Unirea cu Roma — — — — — 2,50 Lei
5. Analele Asociației „A. Șaguna” II. și III. à 20 lei, pentru membri — — — — — 16.— Lei
6. Invățăminte cu icoane (12 cărți postale cu icoane din Sft. Scriptură) — — — — — 10.— Lei
7. Vieța urui mame credincioase de Dr. I. Lupaș — — — 5.— Lei
8. Spice din istoria bisericeii de Dr. I. Lupaș — — — — — 5.— Lei

Nr. 64—1925.

2—3

CONCURS

În baza ordinului consistorial din 23 Ianuarie 1925 Nr. 326, pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. III Iad cu filia Dorolea în protopresb. Bistriței, se publică concurs cu termen de 30 zile de prima apariție în revista „Renășterea”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. Intregirea salariului preoțesc dela stat;
2. Locuință în casa parohială cu 3 camere, cuilină și supraedificate economice;
3. Sesiune parohială de 23 jug.;
4. Lenne de foc 10 stânjeni aduși la locuință;
5. Venitele stolare îndatinat.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererile de concurs, legal întocmite Oficiului protopresbiteral ort. rom. în Bistrița și au voie a se pronunța în vre-o Duminică ori sârbătoare și în comună spre a face cunostință cu credincioșii.

Bistrița, 4 Februarie 1925.

Oficiul protopresb. ort. rom. al Bistriței în înțelegere cu comitetul parohial.

Grigore Pletosu, protop.

Nr. 90—1925.

2—3

CONCURS REPETIT

Pentru ocuparea postului de paroh din parohia de clasa a III-a Dobricel, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima lui apariție în ziarul diecezan „Renășterea”.

Beneficiile parohului sunt:

1. Salar dela stat;
2. Locuință în casa parohială, după repararea ei;
3. Sesiune parohială de 15 jughere pășune;
4. Dela 90 familii câte o ferdelă mică de cucuruz în grăunțe și câte o zi de lucru cu palma;
5. Venitele stolare obicinuite.

Concurenții își vor înainta cererile concursuale, instruite conform normelor în vigoare, în termenul amintit mai sus la subscripționatul oficiu protopopesc și se vor prezenta, pe lângă prealabila încunostințare a mea, într'o Duminică ori sârbătoare, spre a se face cunoscutei poporului.

Dej, la 23 Februarie 1925.

Oficiul protopopesc al tractului ort. român Dej, în conțelegere cu comitetul parohial competent.

Teodor Herman, protopop.